

Judikatūras krājums

TIESAS PRIEKŠSĒDĒTĀJA VIETNIEKA RĪKOJUMS

2021. gada 27. oktobrī*

Pagaidu noregulējums – LESD 279. pants – Pieteikums par pagaidu pasākumu noteikšanu – LES 19. panta 1. punkta otrā daļa – Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pants – Efektīva tiesību aizsardzība tiesā – Tiesnešu neatkarība – Tiesnešu disciplinārās atbildības regulējums – Tiesību jautājumu par tiesnešu neatkarības neesamību izvērtējums – Kavējuma nauda

Lietā C-204/21 R

par pieteikumu par pagaidu pasākumu noteikšanu atbilstoši LESD 279. pantam, ko 2021. gada 7. septembrī iesniedza

Eiropas Komisija, ko pārstāv *K. Herrmann* un *P. J. O. Van Nuffel*, pārstāvji,

prasītāja,

ko atbalsta:

Beļģijas Karaliste, ko pārstāv *M. Jacobs*, *C. Pochet* un *L. Van den Broeck*, pārstāves,

Dānijas Karaliste, ko pārstāv *M. Søndahl Wolff* un *V. Pasternak Jørgensen*, pārstāves,

Nīderlandes Karaliste, ko pārstāv *M. K. Bulterman* un *J. Langer*, pārstāvji,

Somijas Republika, ko pārstāv *H. Leppo*, pārstāve,

Zviedrijas Karaliste, ko pārstāv *H. Shev*, *C. Meyer-Seitz*, *M. Salborn Hodgson*, *H. Eklinder* un *R. Shahasavan Eriksson*, kā arī *O. Simonsson* un *J. Lundberg*, pārstāvji,

personas, kas iestājušās lietā,

pret

Polijas Republiku, ko pārstāv *B. Majczyna*, pārstāvis,

atbildētāja,

TIESAS PRIEKŠSĒDĒTĀJA VIETNIEKS,

* Tiesvedības valoda – poļu.

uzklausījis ģenerālvokātu E. M. Kolinsu [*A. M. Collins*],

izdod šo rīkojumu.

Rīkojums

- 1 Ar pieteikumu par pagaidu pasākumu noteikšanu Eiropas Komisija lūdz Tiesu piespriest Polijas Republikai samaksāt Eiropas Savienības budžetā kavējuma naudu par kavējuma dienām, lai mudinātu šo dalībvalsti pēc iespējas ātrāk izpildīt pienākumus, kas tai ir paredzēti Tiesas priekšsēdētāja vietnieces 2021. gada 14. jūlija rīkojumā Komisija/Polija (C-204/21 R, turpmāk tekstā – “2021. gada 14. jūlija rīkojums”, EU:C:2021:593).
- 2 Šis pieteikums ir iesniegts saistībā ar prasību sakarā ar pienākumu neizpildi atbilstoši LESD 258. pantam, ko Komisija cēla 2021. gada 1. aprīlī, lūdzot konstatēt, ka:
  - pieņemot un atstājot spēkā 2001. gada 27. jūlija *ustawa – Prawo o ustroju sądów powszechnych* (Likums par vispārējās jurisdikcijas tiesu organizāciju; 2001. gada *Dz. U.* Nr. 98, 1070. pozīcija), kas grozīts ar 2019. gada 20. decembra *ustawa o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw* (Likums, ar ko groza Likumu par vispārējās jurisdikcijas tiesu organizāciju, Likumu par Augstāko tiesu un dažus citus likumus; 2020. gada *Dz. U.*, 190. pozīcija; turpmāk tekstā – “Grozījumu likums”) (turpmāk tekstā kopā – “grozītais Likums par vispārējās jurisdikcijas tiesām”), 42.a panta 1. un 2. punktu un 55. panta 4. punktu, 2017. gada 8. decembra *ustawa o Sądzie Najwyższym* (Likums par Augstāko tiesu; 2018. gada *Dz. U.*, 5. pozīcija), kas grozīts ar Grozījumu likumu (turpmāk tekstā – “grozītais Likums par Augstāko tiesu”), 26. panta 3. punktu un 29. panta 2. un 3. punktu, 2002. gada 25. jūlija *ustawa – Prawo o ustroju sądów administracyjnych* (Likums par administratīvo tiesu organizāciju; 2002. gada *Dz. U.*, 1269. pozīcija), kas grozīts ar Grozījumu likumu (turpmāk tekstā – “grozītais Likums par administratīvajām tiesām”), 5. panta 1.a un 1.b punktu, kā arī Grozījumu likuma 8. pantu, atbilstoši kuriem valsts tiesas nedrīkst pārbaudīt atbilstību Savienības prasībām par neatkarīgu un objektīvu, tiesību aktos noteiktu tiesu, Polijas Republika nav izpildījusi pienākumus atbilstoši LES 19. panta 1. punkta otrās daļas noteikumiem kopsakarā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 47. pantu, ņemot vērā Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūru par 1950. gada 4. novembrī Romā parakstītās Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6. panta 1. punktu, kā arī atbilstoši LESD 267. pantam un Savienības tiesību pārākuma principam;
  - pieņemot un atstājot spēkā grozītā Likuma par Augstāko tiesu 26. panta 2. un 4.–6. punktu un 82. panta 2.–5. punktu, kā arī Grozījumu likuma 10. pantu, ar kuriem iebildumu un tiesību jautājumu par tiesas vai tiesneša neatkarības neesamību izskatīšana nodota *Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego* (Augstākās tiesas Ārkārtas kontroles un publisko lietu palāta, Polija) (turpmāk tekstā – “Ārkārtas kontroles un publisko lietu palāta”) ekskluzīvajā kompetencē, Polijas Republika nav izpildījusi pienākumus atbilstoši LES 19. panta 1. punkta otrās daļas noteikumiem kopsakarā ar Hartas 47. pantu, kā arī atbilstoši LESD 267. pantam un Savienības tiesību pārākuma principam;
  - pieņemot un atstājot spēkā grozītā Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 107. panta 1. punkta 2) un 3) apakšpunktu un grozītā Likuma par Augstāko tiesu 72. panta 1. punkta 1)–3) apakšpunktu, atbilstoši kuriem par “disciplinārpārkāpumu” ir ļauts atzīt pārbaudi par

Savienības prasību izpildi attiecībā uz neatkarīgu un objektīvu, tiesību aktos noteiktu tiesu, Polijas Republika nav izpildījusi pienākumus atbilstoši LES 19. panta 1. punkta otrajai daļai kopsakarā ar Hartas 47. pantu, kā arī atbilstoši LESD 267. pantam;

- piešķirot *Izba Dyscyplinarna Sądu Najwyższego* (Augstākās tiesas Disciplinārlietu palāta) (turpmāk tekstā – “Disciplinārlietu palāta”), kuras neatkarība un objektivitāte nav nodrošināta, pilnvaras izskatīt lietas, kas tieši ietekmē tiesnešu un tiesnešu palīgu statusu un amata pienākumu izpildi, tādas kā, pirmkārt, lietas par pieprasījumiem atļaut uzsākt kriminālprocesu pret tiesnešiem un tiesnešu palīgiem vai viņus aizturēt, kā arī, otrkārt, lietas darba tiesību un sociālā nodrošinājuma jomā attiecībā uz *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešiem, un lietas par šo tiesnešu pensionēšanu, Polijas Republika nav izpildījusi pienākumus atbilstoši LES 19. panta 1. punkta otrajai daļai;
  - pieņemot un atstājot spēkā grozītā Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 88.a pantu, grozītā Likuma par Augstāko tiesu 45. panta 3. punktu un grozītā Likuma par administratīvajām tiesām 8. panta 2. punktu, Polijas Republika ir pārkāpusi tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību un tiesības uz personas datu aizsardzību, kas garantētas Hartas 7. pantā un 8. panta 1. punktā, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV 2016, L 119, 1. lpp.), 6. panta 1. punkta c) un e) apakšpunktā, 6. panta 3. punktā un 9. panta 1. punktā.
- 3 Ar 2021. gada 14. jūlija rīkojumu Tiesas priekšsēdētāja vietniece uzdeva Polijas Republikai līdz sprieduma pasludināšanai, ar kuru tiks pabeigta tiesvedība lietā C-204/21:
- a) apturēt, pirmkārt, grozītā Likuma par Augstāko tiesu 27. panta 1. punkta 1a) apakšpunkta noteikumu piemērošanu, saskaņā ar kuriem Disciplinārlietu palātai ir kompetence gan pirmajā, gan otrajā instancē izlemt lūgumus atļaut uzsākt kriminālprocesu pret tiesnešiem vai tiesnešu palīgiem, ievietot viņus apcietinājumā, aizturēt viņus vai nogādāt tiesā, kā arī, otrkārt, Disciplinārlietu palātas uz šā panta pamata jau pieņemto to nolēmumu sekas, ar kuriem atļauts uzsākt kriminālprocesu pret tiesnesi vai apcietināt viņu, un atturēties nosūtīt minētajā pantā norādītās lietas izskatīšanai tiesā, kura neatbilst neatkarības prasībām, kas tostarp definētas 2019. gada 19. novembra spriedumā A. K. u.c. (Augstākās tiesas Disciplinārlietu palātas neatkarība) (C-585/18, C-624/18 un C-625/18, EU:C:2019:982);
  - b) apturēt grozītā Likuma par Augstāko tiesu 27. panta 1. punkta 2) un 3) apakšpunkta noteikumu piemērošanu, pamatojoties uz kuriem Disciplinārlietu palātai ir kompetence izlemt lietas, kas attiecas uz *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešu statusu un tiesneša amata pienākumu pildīšanu, tostarp lietas darba tiesību un sociālā nodrošinājuma jomā un lietas par šo tiesnešu pensionēšanu, un atturēties no šo lietu nosūtīšanas tiesai, kura neatbilst neatkarības prasībām, kas tostarp definētas 2019. gada 19. novembra spriedumā A. K. u.c. (Augstākās tiesas Disciplinārlietu palātas neatkarība) (C-585/18, C-624/18 un C-625/18, EU:C:2019:982);
  - c) apturēt grozītā Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 107. panta 1. punkta 2) un 3) apakšpunkta, kā arī grozītā Likuma par Augstāko tiesu 72. panta 1. punkta 1)–3) apakšpunkta noteikumu piemērošanu, kas ļauj saukt tiesnešus pie disciplinārās atbildības par to, ka viņi ir izvērtējuši, vai ir ievērotas prasības par tiesību aktos noteiktas tiesas neatkarību un objektivitāti LES 19. panta 1. punkta noteikumu, kopsakarā ar Hartas 47. pantu, izpratnē;

- d) apturēt grozītā Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 42.a panta 1. un 2. punkta, kā arī 55. panta 4. punkta, grozītā Likuma par Augstāko tiesu 26. panta 3. punkta, kā arī 29. panta 2. un 3. punkta, grozītā Likuma par administratīvajām tiesām 5. panta 1.a un 1.b punkta un Grozījumu likuma 8. panta noteikumu piemērošanu, ciktāl ar tiem valsts tiesām ir aizliegts pārbaudīt, vai ir ievērotas Savienības prasības par neatkarīgu un objektīvu, tiesību aktos noteiktu tiesu LES 19. panta 1. punkta noteikumu, kopsakarā ar Hartas 47. pantu, izpratnē;
- e) apturēt grozītā Likuma par Augstāko tiesu 26. panta 2. un 4.–6. punkta, kā arī 82. panta 2.–5. punkta un Grozījumu likuma 10. panta noteikumu piemērošanu, ar kuriem noteikta Ārkārtas kontroles un publisko lietu palātas ekskluzīvā kompetence izskatīt iebildumus par tiesneša vai tiesas neatkarības neesamību, un
- f) vēlākais mēneša laikā pēc 2021. gada 14. jūlija rikojuma paziņošanas paziņot Komisijai par visiem pasākumiem, kas veikti, lai pilnībā izpildītu šo rikojumu.

Lietas dalībnieku prasījumi

- 4 Komisijas prasījumi Tiesai ir šādi:
- piespriest Polijas Republikai samaksāt Savienības budžetā kavējuma naudu par kavējuma dienām tādā apmērā, kas mudinātu šo dalībvalsti pēc iespējas ātrāk īstenot pagaidu pasākumus, kas noteikti 2021. gada 14. jūlija rikojumā;
  - noteikt, ka kavējuma nauda par kavējuma dienām ir jāmaksā, sākot no rikojuma par šo pieteikumu par pagaidu pasākumu noteikšanu pasludināšanas līdz brīdim, kad šī dalībvalsts veiks visus nepieciešamos pasākumus, lai izpildītu visus šajā rikojumā noteiktos pagaidu pasākumus, vai līdz sprieduma pasludināšanai, ar kuru tiks pabeigta tiesvedība lietā C-204/21, un
  - piespriest Polijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 5 2021. gada 1. oktobrī iesniegtajos apsvērumos Polijas Republika ir lūgusi šo lietu izskatīt Tiesas virspalātai un lūgusi noraidīt Komisijas pieteikumu.

Par Polijas Republikas lūgumu nodot lietu Tiesas virspalātai

Argumenti

- 6 Polijas Republika uzskata, ka, ņemot vērā 2021. gada 14. jūlija rikojuma kā precedenta raksturu un Komisijas pieteikuma *petitum* raksturu, šis lūgums ir jāizskata Tiesas virspalātai. Šajā ziņā tā uzskata, ka lēmumu, ar kuru dalībvalstij tiek noteikta kavējuma nauda, nevar pieņemt tiesnesis vienpersoniski, it īpaši lietā, kurā ir tikuši formulēti principiāli iebildumi par Savienības kompetenci.
- 7 Tā arī norāda, ka šī lieta ir uzskatāma par pirmo gadījumu, kad Komisija ir iesniegusi pieteikumu par kavējuma naudas noteikšanu kā pagaidu pasākumu pēc iepriekšēja rikojuma neizpildes, un ka šis pieteikums ir neprecīzs. Turklāt Tiesas priekšsēdētāja vietnieces 2021. gada 20. septembra

rīkojumā Čehijas Republika/Polija (C-121/21 R, EU:C:2021:752), kas esot vienīgais Tiesas nolēmums, ar kuru šādos apstākļos ir noteikta kavējuma nauda, neesot ietverts nekāds to kritēriju pamatojums, kas ir tikuši izmantoti, lai noteiktu kavējuma naudas apmēru.

Vērtējums

- 8 Šajā ziņā, pirmkārt, ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas Reglamenta 161. panta 1. punktu, skatot to kopsakarā ar Tiesas Lēmuma 2012/671/ES (2012. gada 23. oktobris) par Tiesas priekšsēdētāja vietnieka ar tiesas spriešanu saistītajiem pienākumiem (OV 2012, L 300, 47. lpp.) 1. pantu, Tiesas priekšsēdētāja vietnieks pats izlemj pieteikumus par izpildes apturēšanu vai pagaidu pasākumu noteikšanu vai nekavējoties nodod šos pieteikumus Tiesai.
- 9 Tādējādi saskaņā ar šīm tiesību normām Tiesas priekšsēdētāja vietniekam ir piešķirta kompetence izlemt ikvienu pieteikumu par pagaidu noregulējumu vai, ja viņš uzskata, ka īpaši apstākļi prasa šā pieteikuma nodošanu izskatīšanai tiesas sastāvam, nodot šādu pieteikumu Tiesai (Tiesas priekšsēdētāja vietnieces rīkojumi, 2021. gada 20. septembris, Čehijas Republika/Polija, C-121/21 R, EU:C:2021:752, 10. punkts, un 2021. gada 6. oktobris, Polija/Komisija, C-204/21 R-RAP, EU:C:2021:834, 6. punkts).
- 10 No minētā izriet, ka tikai Tiesas priekšsēdētāja vietniekam katrā atsevišķā gadījumā ir jāizvērtē, vai saistībā ar viņam iesniegto pieteikumu par pagaidu noregulējumu ir jāvērtē Tiesā, lai to nodotu izskatīšanai iztiesāšanas sastāvam (Tiesas priekšsēdētāja vietnieces rīkojumi, 2021. gada 20. septembris, Čehijas Republika/Polija, C-121/21 R, EU:C:2021:752, 11. punkts, un 2021. gada 6. oktobris, Polija/Komisija, C-204/21 R-RAP, EU:C:2021:834, 7. punkts).
- 11 Aplūkojamā gadījumā Komisijas pieteikumā par kavējuma naudas noteikšanu nav norādīti nekādi apstākļi, kas prasītu tā nodošanu iztiesāšanas sastāvam.
- 12 Pirmkārt, lai gan Polijas Republika atsaucas uz 2021. gada 14. jūlija rīkojumā izvērtēto jautājumu nozīmīgumu un to, ka tā uzskata, ka šie jautājumi neietilpst Savienības kompetencē, ir jākonstatē, ka Komisijas pieteikuma izskatīšana nozīmē nevis minēto jautājumu izvērtējumu, bet tikai to, ka ir jānoskaidro, vai kavējuma naudas noteikšana ir nepieciešama, lai nodrošinātu šā rīkojuma ievērošanu (šajā nozīmē skat. rīkojumu, 2017. gada 20. novembris, Komisija/Polija, C-441/17 R, EU:C:2017:877, 104. punkts).
- 13 Otrkārt, katrā ziņā ir jānoraida Polijas Republikas arguments par pieteikuma noteikt kavējuma naudu pagaidu pasākuma veidā nebijušo raksturu un šāda pieteikuma izskatīšanu reglamentējošo noteikumu neprecizitāti, jo Tiesas virspalāta ar 2017. gada 20. novembra rīkojumu lietā Komisija/Polija (C-441/17 R, EU:C:2017:877) jau ir lēmusi par Komisijas pieteikumu par kavējuma naudas noteikšanu un Tiesas priekšsēdētāja vietniece ar 2021. gada 20. septembra rīkojumu Čehijas Republika/Polija (C-121/21 R, EU:C:2021:752) ir lēmusi par kavējuma naudas noteikšanu sakarā ar Tiesas priekšsēdētāja vietnieces 2021. gada 21. maija rīkojuma Čehijas Republika/Polija (C-121/21 R, EU:C:2021:420) nepildīšanu.
- 14 Treškārt, ir jākonstatē, ka arguments, ka Tiesas priekšsēdētāja vietnieks vispār nevarot noteikt kavējuma naudu, nenododot attiecīgo lietu iztiesāšanas sastāvam, jau ir ticis noraidīts ar Tiesas priekšsēdētāja vietnieces 2021. gada 20. septembra rīkojumu Čehijas Republika/Polija (C-121/21 R, EU:C:2021:752).
- 15 Līdz ar to izskatāmais Komisijas pieteikums nav nododams izskatīšanai Tiesas virspalātai.

Par Komisijas pieteikuma par kavējuma naudas noteikšanu pieņemamību

Argumenti

- 16 Polijas Republika uzskata, ka Komisijas pieteikums par kavējuma naudas noteikšanu ir nepieņemams.
- 17 Šajā ziņā tā apgalvo, ka šajā pieteikumā nav precizēts kavējuma naudas apmērs, kādu Komisija lūdz piespriest. Taču Komisijai esot precīzi jānosaka to pagaidu pasākumu saturs, kurus tā lūdz piemērot. Turklāt šī nepilnība aizskarot Polijas Republikas tiesības uz aizstāvību, jo ar to šai dalībvalstij tiekot liegtas tiesības lietderīgi iesniegt savus apsvērumus par šīs kavējuma naudas apmēru.

Vērtējums

- 18 Jāatgādina, ka Līgumā paredzētajā tiesību aizsardzības līdzekļu sistēmā lietas dalībnieks ir tiesīgs ne vien saskaņā ar LESD 278. pantu lietas izskatīšanas pēc būtības laikā lūgt apstrīdētā akta izpildes apturēšanu, bet arī atsaukties uz LESD 279. pantu, lai lūgtu noteikt pagaidu pasākumus. Saskaņā ar šo pēdējo tiesību normu pagaidu noregulējuma tiesnesis tostarp var sniegt atbilstošus pagaidu rīkojumus otram lietas dalībniekam (rīkojums, 2017. gada 20. novembris, Komisija/Polija, C-441/17 R, EU:C:2017:877, 96. punkts).
- 19 Tādējādi LESD 279. pants paredz Tiesas kompetenci noteikt jebkādu pagaidu pasākumu, ko tā atzīst par nepieciešamu, lai nodrošinātu galīgā nolēmuma pilnīgu iedarbību (rīkojums, 2017. gada 20. novembris, Komisija/Polija, C-441/17 R, EU:C:2017:877, 97. punkts).
- 20 It īpaši pagaidu noregulējuma tiesnesim ir jāvar nodrošināt lietas dalībniekam saskaņā ar LESD 279. pantu adresēta rīkojuma efektivitāti, nosakot jebkādus pasākumus, kas šim lietas dalībniekam liek respektēt rīkojumu par pagaidu noregulējumu. Šāds pasākums tostarp var būt kavējuma naudas noteikšana gadījumam, ja konkrētais lietas dalībnieks neievēro šo rīkojumu (rīkojums, 2017. gada 20. novembris, Komisija/Polija, C-441/17 R, EU:C:2017:877, 100. punkts).
- 21 Šajā kontekstā ir jānorāda, ka ne LESD 279. pantā, ne Reglamenta 160. pantā Komisijai nav paredzēts pienākums ieteikt Tiesai precīzu apmēru, lūdzot noteikt kavējuma naudu kā pagaidu pasākumu.
- 22 Turklāt Komisijas iespējami formulētie priekšlikumi par nosakāmās kavējuma naudas apmēru katrā ziņā nevar būt saistoši pagaidu noregulējuma tiesnesim, jo šis pēdējais ir tiesīgs brīvi noteikt uzliedzamo kavējuma naudu tādā apmērā un veidā, kādu tas uzskata par piemērotu, jo noteiktajai kavējuma naudai ir jābūt, pirmkārt, pielāgotai apstākļiem un, otrkārt, samērīgai ar šīs dalībvalsts maksātspēju (šajā nozīmē skat. Tiesas priekšsēdētāja vietnieces rīkojumu, 2021. gada 20. septembris, Čehijas Republika/Polija, C-121/21 R, EU:C:2021:752, 50. punkts).
- 23 Turklāt lietā, kurā tika izdots 2017. gada 20. novembra rīkojums Komisija/Polija (C-441/17 R, EU:C:2017:877), dalībvalsts maksājamās kavējuma naudas apmēru noteica Tiesa, lai gan Komisijas pieteikumā par šīs kavējuma naudas noteikšanu tās apmērs nebija precizēts.

- 24 Kavējuma naudas noteikšana, pamatojoties uz pieteikumu, kurā nav precizēts tās apmērs, arī neaizskar attiecīgās dalībvalsts tiesības uz aizstāvību, jo tā saglabā iespēju savos apsvērumos – attiecīgā gadījumā pakārtoti – norādīt tādu kavējuma naudas apmēru, kādu tā uzskata par atbilstošu, ņemot vērā lietas apstākļus un tās maksātspēju.
- 25 Ņemot vērā visus šos apstākļus, Polijas Republikas izvirzītā iebilde par nepieņemamību ir jānoraida.

Par Komisijas pieteikuma par kavējuma naudas noteikšanu pamatotību

Argumenti

- 26 Komisija uzskata, ka, lai izpildītu 2021. gada 14. jūlija rīkojumu, visām Polijas Republikas iestādēm, tostarp tiesām, ir jāpārtrauc piemērot šajā rīkojumā minētās valsts tiesību normas līdz dienai, kad tiks pasludināts spriedums, ar kuru tiks pabeigta tiesvedība lietā C-204/21.
- 27 Taču no Polijas Republikas 2021. gada 16. augusta vēstulē sniegtās informācijas neizrietot, ka tā būtu veikusi visus vajadzīgos pasākumus, lai izpildītu minētajā rīkojumā paredzētos pagaidu pasākumus.
- 28 Proti, pirmkārt, neesot veikti nekādi pasākumi, lai tieši liegtu Disciplinārlietu palātai īstenot tai piešķirtās pilnvaras lietās, kas minētas 2021. gada 14. jūlija rīkojuma rezolutīvās daļas 1) punkta a) un b) apakšpunktā.
- 29 It īpaši ar *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) pirmās priekšsēdētājas noteiktajiem pasākumiem Disciplinārlietu palātas priekšsēdētājam esot piešķirtas tiesības veikt steidzamus procesuālos pasākumus lietās, kurās Disciplinārlietu palātas kompetence ir jāaptur. Turklāt šī palāta joprojām izskatot lietas, kas tai tikušas nodotas pirms 2021. gada 5. augusta, un tās priekšsēdētājam vai tās locekļiem pēc saviem ieskatiem ir jāizlemj, vai ir jāturpina šādās lietās uzsāktais process. Papildus tam vairākās lietās Disciplinārlietu palāta esot nolēmusi noturēt tiesas sēdi vai izlemt lietu pēc būtības.
- 30 Turklāt šie pasākumi esot vien piemērojami vēlākais līdz 2021. gada 15. novembrim, nevis līdz sprieduma pasludināšanai, ar kuru tiks pabeigta tiesvedība lietā C-204/21.
- 31 Otrkārt, nepietiekami esot arī Ārkārtas kontroles un publisko lietu palātas priekšsēdētāja noteiktie pasākumi, jo, pirmām kārtām, šī palāta varot turpināt skatīt tajā izskatīšanā esošās lietas un, otrām kārtām, tās ekskluzīvā kompetence skatīt 2021. gada 14. jūlija rīkojuma rezolutīvās daļas 1) punkta e) apakšpunktā minētās lietas neesot tikusi apturēta, kas nozīmējot, ka vispārējās jurisdikcijas tiesām joprojām ir jāatsakās no jurisdikcijas šādās lietās.
- 32 Treškārt, Polijas Republika neesot norādījusi nevienu pasākumu, kas būtu vērsts uz to, lai izpildītu pienākumu apturēt Disciplinārlietu palātas jau pieņemto nolēmumu sekas, kā tas esot prasīts šā rīkojuma rezolutīvās daļas 1) punkta a) apakšpunktā, vai lai izpildītu minētā rīkojuma rezolutīvās daļas 1) punkta c) un d) apakšpunktā norādītos pagaidu pasākumus.

- 33 Šādos apstākļos Komisija uzskata, ka, lai nodrošinātu pilnīgu 2021. gada 14. jūlija rīkojuma efektivitāti, Savienības tiesību efektīvu piemērošanu, kā arī tiesiskuma un Savienības tiesību sistēmas integritātes principu ievērošanu, Polijas Republikai ir jānosaka pienākums maksāt kavējuma naudu par kavējuma dienām tādā apmērā, kas varētu mudināt šo dalībvalsti pēc iespējas ātrāk pilnībā izpildīt šajā rīkojumā noteiktos pasākumus.
- 34 Polijas Republika apgalvo, ka visi nepieciešamie pasākumi 2021. gada 14. jūlija rīkojuma izpildei ir tikuši veikti.
- 35 Šī dalībvalsts uzskata, ka saskaņā ar šo rīkojumu tai ir jāaptur nevis minēto tiesību normu piemērošanas saistošais raksturs, bet gan tikai to piemērošana, kam neesot nepieciešams pieņemt vispārīgus noteikumus. Līdz ar to no minētā rīkojuma izrietošie pienākumi esot saistoši vienīgi struktūrām, kurām šīs normas ir jāpiemēro, proti, tiesām un par disciplinārlietās atbildīgajām amatpersonām.
- 36 Tādējādi likumdevējas varas iestādes neesot minēto pienākumu adresātes, jo tām esot tikai kompetence, kas tām ļauj pieņemt vai atcelt vispārpiemērojamus noteikumus, kas šajā lietā neesot nepieciešams. Tāpat minētajām struktūrām neesot arī pilnvaru grozīt tiesu nolēmumu saturu vai saistošo raksturu, jo pretējā gadījumā netiktu ievērots varas dalīšanas princips. Arī izpildvarai Polijas tiesību sistēmā neesot pilnvaru izpildīt rīkojumu apturēt leģislatīvu tiesību normu piemērošanu.
- 37 Atbilstoši šiem principiem un dalībvalstu procesuālajai autonomijai *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) pirmā priekšsēdētāja esot izdevusi norādījumus, saskaņā ar kuriem būtu bijis atbilstoši ļaut iztiesāšanas sastāviem pieņemt lēmumus par tajās izskatāmo lietu apturēšanu vai atlikšanu.
- 38 Komisijas norādītie pamati, kas ir vērsti uz to, lai pierādītu, ka Polijas Republika nav izpildījusi 2021. gada 14. jūlija rīkojumu, patiesībā attiecoties tikai uz ierobežotu tā daļu. Komisijas sniegtie piemēri neļaujot apšaubīt to, ka lielākā daļa Polijas tiesu nolēmumus pieņem saskaņā ar šo rīkojumu. Retajās lietās, kurās Polijas tiesas plānojot atkāpties no minētā rīkojuma, valsts iestāžu rīcībā neesot līdzekļu, lai ietekmētu to lēmumus. Šādu lēmumu apstrīdēšana varētu tikt nodrošināta vēlāk, izmantojot parastos un ārkārtas tiesību aizsardzības līdzekļus. Tātad ieviestais tiesiskais regulējums esot pietiekams un, ņemot vērā tiesnešu neatkarības principu, dalībvalstij nevarot piespriest maksāt kavējuma naudu par tās valsts tiesu pasludinātiem individuāliem nolēmumiem.
- 39 Turklāt Polijas Republikas šajā lietā noteiktie pasākumi esot analogiski pasākumiem, kurus šī dalībvalsts noteikusi pēc 2020. gada 8. aprīļa rīkojuma Komisija/Polija (C-791/19 R, EU:C:2020:277) izdošanas. Taču lietā, kurā tika izdots minētais rīkojums, Komisija neesot lūgusi piespriest kavējuma naudu.
- 40 Gadījumā, ja Tiesa secinātu, ka Polijas Republika nav veikusi visus nepieciešamos pasākumus, lai izpildītu 2021. gada 14. jūlija rīkojumu, būtu jāņem vērā vairāki atbildību mīkstinoši apstākļi, kas liedz noteikt kavējuma naudu.
- 41 Pirmkārt, Polijas Republika esot īstenojusi visus iespējamus pasākumus, raugoties no Polijas tiesību skatpunkta. Otrkārt, Polijas tiesas principā ievērojot 2021. gada 14. jūlija rīkojumu, un iespējamie pretējie lēmumi var tikt atcelti vai neņemti vērā. Treškārt, šā rīkojuma izpildei nepieciešamie pasākumi esot noteikti atbilstoši Komisijas praksei lietā, kurā tika izdots

2020. gada 8. aprīļa rīkojums Komisija/Polija (C-791/19 R, EU:C:2020:277). Ceturtkārt, Polijas Republika esot iecerējusi dažādas reformas, kuru rezultātā strīds lietā C-204/21 zaudēšot savu priekšmetu.

Vērtējums

Par kavējuma naudas noteikšanu

- 42 Ar 2021. gada 14. jūlija rīkojumu Tiesas priekšsēdētāja vietniece noteica virkni pagaidu pasākumu, kas atgādināti šā rīkojuma 3. punktā un kas Polijas Republikai bija jāizpilda nekavējoties.
- 43 Tomēr ir jākonstatē, pirmām kārtām, ka no lietas materiāliem neizriet, ka Polijas Republikas īstenotie pasākumi būtu pietiekami, lai nodrošinātu šo pagaidu pasākumu izpildi.
- 44 Vispirms, lai gan Polijas Republika atsaucas uz organizatoriskiem pasākumiem, kurus ir veikusi *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) pirmā priekšsēdētāja, šajā ziņā sniegtā argumentācija neļauj konstatēt, ka ar šiem pasākumiem tiktu nodrošināta pilnīga 2021. gada 14. jūlija rīkojuma rezolutīvās daļas 1) punkta a) un b) apakšpunktā minēto pienākumu izpilde.
- 45 Tādējādi Polijas Republika nav lietderīgi apstrīdējusi Komisijas apgalvoto, ka Disciplinārlietu palātas priekšsēdētājs saglabā pilnvaras īstenot ārkārtas pasākumus lietās, kuras ietilpst šīs palātas kompetencē saskaņā ar valsts tiesību normām, kas minētas 2021. gada 14. jūlija rīkojuma rezolutīvajā daļā.
- 46 Tāpat no lietas dalībnieku saskanīgiem apsvērumiem izriet, ka lēmumu turpināt vai neturpināt Disciplinārlietu palātā izskatīšanā esošo lietu skatīšanu katrā atsevišķā gadījumā pieņem šīs palātas priekšsēdētājs vai locekļi un *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) pirmās priekšsēdētājas veiktie pasākumi tiem neuzliek pienākumu apturēt šādu izskatīšanu.
- 47 Turklāt Polijas Republika nekādi nav apgalvojusi, ka 2021. gada 14. jūlija rīkojuma rezolutīvās daļas 1) punkta a) apakšpunktā minēto Disciplinārlietu palātas jau pieņemto lēmumu sekas būtu tikušas apturētas, jo šī dalībvalsts ir norādījusi tikai vienu lietu, kurā par šādu apturēšanu esot ticis nolemts.
- 48 Līdz ar to ir jāsecina, ka valsts tiesību normas, kurās paredzēta Disciplinārlietu palātas kompetence šā rīkojuma rezolutīvās daļas 1) punkta a) un b) apakšpunktā minētajās lietās, Polijas tiesību sistēmā joprojām ir piemērojamas.
- 49 Lai gan Polijas Republika apgalvo, ka noteiktie pasākumi tomēr ir pietiekami, jo, lai apturētu attiecīgo valsts tiesību normu saistošo raksturu, neesot nepieciešams īstenot vispārpiemērojamus pasākumus, pietiek konstatēt – kā to atzīst šī dalībvalsts –, ka tas, ka Disciplinārlietu palātas sastāvi nav ievērojuši dažus no pienākumiem, kas izriet no 2021. gada 14. jūlija rīkojuma, pierāda, ka veids, kādu tā izvēlējusies, lai nodrošinātu šā rīkojuma izpildi, nesniedz efektīvas garantijas šajā ziņā.
- 50 Turpinot – Polijas Republika nav apstrīdējusi Komisijas apgalvoto, ka nav noteikti nekādi valsts pasākumi, lai izpildītu pienākumus, kas izriet no minētā rīkojuma rezolutīvās daļas 1) punkta c) un d) apakšpunkta. Turklāt šī dalībvalsts Tiesai nav sniegusi nekādu informāciju par veidu, kādā Polijas tiesas un iestādes būtu izpildījušas šos pienākumus.

- 51 Visbeidzot, kas attiecas uz pienākumiem, kas norādīti 2021. gada 14. jūlija rīkojuma rezolutīvās daļas 1) punkta e) apakšpunktā, Polijas Republika nav lietderīgi apstrīdējusi Komisijas apgalvoto, ka, pirmkārt, lietas, kas atrodas izskatīšanā Ārkārtas kontroles un publisko lietu palātā, šī palāta ir tiesīga skatīt joprojām un ka, otrkārt, lietas, kas ietilpst minētās palātas kompetencē, vispārējās jurisdikcijas tiesām joprojām tai ir jānodod.
- 52 Otrām kārtām, lai gan Polijas Republika apgalvo, ka, ņemot vērā valsts likumdevēja un izpildvaras orgānu pilnvaru īstenošanas robežas, kā arī Polijas tiesu ekskluzīvās kompetences izlemt izskatīšanā esošās vai jau pabeigtās lietas robežas, 2021. gada 14. jūlija rīkojuma īstenošanas nolūkos nevar tikt veikti alternatīvi pasākumi, šo argumentu nevar atbalstīt.
- 53 Protams, tā kā šajā rīkojumā saskaņā ar LESD 279. pantu ir paredzēti tikai pagaidu pasākumi, ar to Polijas Republikai nav noteikts pienākums atcelt tā rezolutīvajā daļā minētās tiesību normas. Tāpat Savienības tiesības nekādā veidā neizslēdz iespēju, ka šāda rīkojuma izpilde daļēji tiek balstīta uz tiesu noteiktiem pasākumiem.
- 54 Tomēr jāatgādina, pirmkārt, ka dalībvalsts, lai attaisnotu no Savienības tiesībām izrietošu pienākumu neizpildi, nevar aizbildināties ar iekšējās tiesību sistēmas praksi vai situācijām (spriedums, 2019. gada 12. novembris, Komisija/Īrija (*Derrybrien* vēja parks), C-261/18, EU:C:2019:955, 89. punkts) un, otrkārt, ka dalībvalstu pienākums ievērot Savienības tiesības attiecas uz visām to iestādēm, ieskaitot tiesas to kompetences ietvaros (spriedums, 2018. gada 4. oktobris, Komisija/Francijs (Priekšnodoklis par ienākumiem no kapitāla un kustamās mantas), C-416/17, EU:C:2018:811, 106. punkts).
- 55 Līdz ar to, pat pieņemot, ka spēkā esošie Polijas tiesību sistēmas noteikumi neļauj likumdevēja vai izpildvaras orgāniem noteikt vispārpiemērojamus pasākumus, pieprasot apturēt 2021. gada 14. jūlija rīkojuma rezolutīvajā daļā minēto valsts tiesību normu piemērošanu, šis apstāklis neietekmē jautājumu par to, vai Polijas Republika faktiski ir izpildījusi šo rīkojumu vai arī ir nosakāma kavējuma nauda, lai nodrošinātu šajā rīkojumā norādīto pagaidu pasākumu efektivitāti.
- 56 Trešām kārtām, apstākļi, ka izskatāmajā lietā Polijas Republika esot noteikusi analogiskus pasākumus tiem, kādus tā noteica, lai izpildītu 2020. gada 8. aprīļa rīkojumu Komisija/Polija (C-791/19 R, EU:C:2020:277), un ka šajā pēdējā lietā pēc šo pasākumu noteikšanas Komisija neuzskatīja par piemērotu lūgt piespriest kavējuma naudu, katrā ziņā nepierāda, ka šī dalībvalsts faktiski ir izpildījusi 2021. gada 14. jūlija rīkojumu.
- 57 Šādos apstākļos ir jāpastiprina šajā rīkojumā noteikto pagaidu pasākumu efektivitāte, paredzot kavējuma naudas noteikšanu Polijas Republikai, lai atturētu šo dalībvalsti no kavēšanās, nodrošinot savas rīcības atbilstību minētajam rīkojumam (pēc analogijas skat. Tiesas priekšsēdētāja vietnieces rīkojumu, 2021. gada 20. septembris, Čehijas Republika/Polija, C-121/21 R, EU:C:2021:752, 49. punkts).

Par kavējuma naudas apmēru

- 58 Lai noteiktu šajā lietā uzliekamās kavējuma naudas apmēru, ir jāatgādina, ka 2021. gada 14. jūlija rīkojums attiecas uz pagaidu pasākumiem, kuru ievērošana ir nepieciešama, lai novērstu būtisku un neatgriezenisku kaitējumu Savienības tiesību sistēmai, un līdz ar to – uz tiesībām, kas indivīdiem izriet no Savienības tiesībām, kā arī LES 2. pantā noteiktajām vērtībām, uz kurām šī Savienība ir balstīta, tostarp tiesiskumu.

- 59 Turklāt jākonstatē, ka Polijas Republikas norādītajiem argumentiem, lai pierādītu “atbildību mīkstinājošus apstākļus”, nevar piekrist.
- 60 Proti, pirmkārt, no šā rīkojuma 54. punktā atgādinātās judikatūras izriet, ka apstākļi, ka Polijas tiesības esot bijušas šķērslis papildu pasākumu veikšanai, lai izpildītu 2021. gada 14. jūlija rīkojumu, nevar ņemt vērā, lai novērtētu uzliekamās kavējuma naudas apmēru.
- 61 Otrkārt, lai gan Polijas Republika apgalvo, ka, neraugoties uz to, ka pasākumi, kas noteikti pēc šā rīkojuma pieņemšanas, nebija pietiekami, Polijas tiesas principā šo rīkojumu ievērojot, ir jākonstatē, ka tā katrā ziņā nav iesniegusi informāciju, kas varētu pierādīt šā apgalvojuma pamatotību.
- 62 Treškārt, apstākļi, ka Komisija kādā citā lietā ir uzskatījusi par piemērotu neīstenot nepieciešamās procedūras tāda rīkojuma piemērošanas nodrošināšanai, kurā noteikti pagaidu pasākumi, pat pieņemot, ka tas ir pierādīts, neļauj Polijas Republikai izvairīties no pienākumiem, kas izriet no 2021. gada 14. jūlija rīkojuma, vai pamatot kavējuma naudas, kas nepieciešama, lai atturētu šo dalībvalsti no savas rīcības turpināšanas, apmēra samazināšanu.
- 63 Ceturtkārt, Polijas Republikas izteiktais nodoms viena gada laikā veikt virkni pasākumu Polijas tiesu sistēmas reformēšanai nevar novērst šā rīkojuma 58. punktā minētā kaitējuma rašanos, ja šī dalībvalsts nerīkojas nekavējoties.
- 64 Līdz ar to, ņemot vērā lietas apstākļus un Polijas Republikas maksātspēju, šai dalībvalstij ir jāpiespriež samaksāt Komisijai kavējuma naudu 1 000 000 EUR apmērā par katru dienu, sākot no šā rīkojuma paziņošanas Polijas Republikai līdz brīdim, kad šī dalībvalsts izpildīs no 2021. gada 14. jūlija rīkojuma izrietošos pienākumus, vai, ja tas netiks darīts, līdz sprieduma pasludināšanai, ar kuru tiks pabeigta tiesvedība lietā C-204/21.

Ar šādu pamatojumu Tiesas priekšsēdētāja vietnieks izdod rīkojumu:

- 1) **Piespriet Polijas Republikai samaksāt Komisijai kavējuma naudu 1 000 000 EUR apmērā par katru dienu, sākot no šā rīkojuma paziņošanas Polijas Republikai līdz brīdim, kad šī dalībvalsts izpildīs no Tiesas priekšsēdētāja vietnieces 2021. gada 14. jūlija rīkojuma Komisija/Polija (C-204/21 R, EU:C:2021:593) izrietošos pienākumus, vai, ja tas netiks darīts, līdz sprieduma pasludināšanai, ar kuru tiks pabeigta tiesvedība lietā C-204/21.**
- 2) **Lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu atlikt.**

[Paraksti]